

## Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle kalatalous- ja vesiviljelysektorin energiasiirtymästä

### Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 21.2.2023 tiedonannon kalatalous- ja vesiviljelysektorin energiasiirtymästä (eng. *On the Energy Transition of the EU Fisheries and Aquaculture sector*) (COM (2023)100 final). Tiedonanto on osa komission julkaisemaa kalastuspakettia. Maatalous- ja kalastusneuvosto keskusteli kalastuspaketista 20.3.2023 ja paketista on tarkoitus laatia neuvoston päätelmät.

### Suomen kanta

Suomi tukee komission tiedonannossa esitettyjä suunnitelmia sekä viitekehystä. Energiasiirtymän vauhdittaminen fossiilisista polttoaineista uusiutuviin polttoaineisiin on tärkeä kokonaisuus kalatalouden yritysten kannattavuuden parantamisen ja toimialan ilmastotavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. Se edellyttää erityisesti muutoksia kalastusalueiden voimanlähteissä (uusiutuvat ja vähäpäästöiset polttoaineet ja sähköistäminen). Suomi kannattaa tiedonannossa esitettyjä panostuksia ja toimia tutkimus- ja kehittämistoimien vauhdittamiseen. Kalastuslaivaston kapasiteetin hallinnointiin ja rahoittamiseen liittyvä EU-lainsäädäntö rajoittaa tällä hetkellä kuitenkin huomattavasti yritysten mahdollisuuksia investoida uusiin energiatehokkaisiin aluksiin sekä energiatehokkaiden uudistusten toteuttamista olemassa olevissa aluksissa.

Kalatalouden energiasiirtymän tukeminen tulisi ottaa huomioon yhteisen kalastuspolitiikan perusasetuksessa (1380/2013) sekä Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto koskevassa asetuksessa (1139/2021). Suomi katsoo, että komission tulisi harkita yhteisen kalastuspolitiikan perusasetuksen ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoasetuksen muuttamista tältä osin.

### Pääasiallinen sisältö

Tiedonannossa kuvataan komission energiasiirtymää koskeva toimintasuunnitelma sekä esitetään näkemys ilmastoneutraalille kalatalous- ja vesiviljelysektorille.

Esitettyjen toimenpiteiden päämääränä ovat:

- sektorin resilienssin ja sosioekonomisen suorituskyvyn vahvistaminen,
- Yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) päätavoitteiden saavuttaminen,
- kestävä, ilmastoneutraali ja kilpailukykyinen vesiviljelysektori EU:ssa,
- varmistaa sektorin osallistuminen EU:n ilmasto-, biodiversiteetti-, terveys-, ja päästövähennystavoitteisiin sekä markkinamahdollisuuksien kasvattaminen näiden osalta.

Komissio näkee energiasiirtymässä kaksi pääsuuntaa: (1.) energiatehokkuuden parantaminen ja (2.) siirtyminen uusiutuviin, päästöttömiin tai vähähiilisiin energialähteisiin. Komissio toistaa tiedonannossaan, että olemassa oleva YKP:n lainsäädäntö tarjoaa ohjaavan viitekehyksen, joka tukee tavoiteltavaa energiasiirtymää.

Komissio ohjeistaa jäsenvaltioita tehokkaaseen kalastuslaivaston kapasiteetin hallintaan, jotta jäsenvaltioiden kalastuslaivaston käyttökaton alle jäävä kapasiteetti ohjautuisi paremmin uusien teknologioiden käyttöönottoon. Komission mukaan EMKVR-rahoitusta voidaan hyödyntää sektorin modernisaatioon ja innovaatiotoimenpiteisiin lainsäädännön puitteissa. YKP-lainsäädäntö kuitenkin kieltää yleisesti kalastuslaivastokapasiteetin lisäämisen. EMKVR-lainsäädäntö rajoittaa voimakkaasti toimenpiteitä, jotka liittyvät kalastusaluksen kalastuskapasiteettiin eli moottoreihin ja aluksen vetoisuuteen.

Tiedonannossaan tunnistetaan haasteet energiasiirtymälle, jotka ovat: teknologiset, tiedotaidolliset ja rahoitukselliset esteet. Näitä haasteita komissio pyrkii ratkaisemaan mahdollistavilla toimenpiteillä, jotka on jaettu neljään toiminta-alueeseen (hallintokehys sekä sidosryhmäyhteistyö, tutkimus- ja innovaatiotoiminta sekä työvoiman ja liiketoimintaympäristön kehittäminen).

Hallintokehysten sekä sidosryhmäyhteistyön kehittämiseen liittyen komissio aikoo perustaa EU:n kalatalouden ja vesiviljelyn energiasiirtymäkumppanuuden, joka kokoaa sektorin keskeiset sidosryhmät yhteen. Tavoitteena on, että vuoteen 2024 mennessä kumppanuus on tuottanut tiekartan sektorin energiasiirtymälle vuoden 2050 ilmastoneutraalitavoitteet huomioiden.

Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kehittämisellä komissio aikoo tuottaa tutkimusraportin olemassa olevista teknologioista, perustaa tiedonjakoalustan, arvioida poltto-ainehintojen vaikutuksia sektorin suorituskykyyn, rakentaa living-lab -hankkeita ja tutkia alueiden välistä yhteistyötä. Vuoden 2024 puoliväliin mennessä komissio arvioi lisäaineiston tarpeesta sektoripäästöseurantaa varten.

Työvoiman kehittämisen osalta komissio aikoo edistää ja kehittää EMKVR:n suoran hallinnoinnin alla olevia avustumahdollisuuksia liittyen ”sinisten työurien” hakumahdollisuuksiin sekä jatkaa sinisen talouden osaamiskumppanuuksia EU:n kestävästä sinisen talouden tiedonannon määrittämissä aihealueista.

Liiketoimintaympäristön kehittämisessä komission tukee jäsenvaltioita ohjaamaan EMKVR-rahoitusta konkreettisiin energiasiirtymään liittyviin investointeihin, kehittää tietotalustan rahoitusmahdollisuuksista ja –instrumenteista sekä edistää yhteistyötä Euroopan investointirahaston ja Euroopan investointipankin kanssa. Komissio pyytää jäsenvaltioilta kunnianhimoisia lähestymistapoja energiatehokkaiden investointien edistämiseen EMKVR:n sekä muiden rahastojen ja rahoitusvälineiden kautta.

Kansainvälisten järjestöjen suhteen komissio aikoo nostaa energiasiirtymän OECD:n kalastuskomiteassa, esittää kasvihuonepäästötavoitteiden kiristämistä IMO:n strategiassa sekä yleisesti edistää sektorin energiasiirtymään liittyvien hyvien käytänteiden vaihtoa kansainvälisissä järjestöissä (esim. OECD, IMO ja FAO).

Komission tavoitteena on arvioida vuosittain tiedonannossa esitettyjen toimintojen toteutusta ja tarvittaessa esittää uusia täydentäviä toimenpiteitä, mikäli siihen on tarvetta.

### **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

Neuvoston päätelmien hyväksyminen edellyttää jäsenmaiden yksimielisyyttä.

### **Käsittely Euroopan parlamentissa**

Komissio on esitellyt tiedonannon Euroopan parlamentin kalatalousvaliokunnalle 3.3.2023

### **Kansallinen valmistelu**

Kalastusjaosto (EU17) 10.3.2023

EU-ministerivaliokunta 15.-17.3.2023 (kirjallinen menettely, maatalous- ja kalastusneuvosto 20.3.2023)

### **Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta 17.3.2023 (kirjallinen menettely, maatalous- ja kalastusneuvosto 20.3.2023)

E-kirje eduskunnalle 22.3.2023

### **Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

-

### **Taloudelliset vaikutukset**

Energianhinnan nopea kallistuminen Venäjän hyökkäyssodan vuoksi on heikentänyt voimakkaasti erityisesti kalastuslaivaston taloudellista tilannetta. Energiasiirtymän tukeminen on tärkeä toimenpide EU:n kalastuslaivaston taloudellisen kannattavuuden parantamiseksi ja myös ympäristötavoitteiden edistämiseksi.

Komission tiedonannossa esitettyjen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää merkittäviä investointeja olemassa oleviin kalastusaluksiin ja kokonaan uudentyypisten kalastusaluksen hankintaa. Tällä hetkellä kalastusyritysten kyky investoida uusiin teknologisiin ratkaisuihin tai sähköisiin kalastusaluksiin on heikko ilman julkista tukea, koska kyseessä olevat investoinnit ovat kalliita ja riskipitoisia (uudet teknologiat). Lisäksi kalastuslaivaston hallinnointiin sovellettavat kapasiteetti- ja tehorajoitukset ovat rajoittavia toimenpiteiden toteuttamisen näkökulmasta.

Komission tiedonannossa esittämät toimet luovat edellytyksiä energiasiirtymän toteutta-

miselle kalatalouden alalla. Energiasiirtymän laajamuotoinen toteutuminen edellyttää toimivien ja kustannustehokkaiden teknologioiden kehittämistä. Teknologioihin liittyviä investointeja tulisi olla mahdollista vauhdittaa siirtymävaiheessa julkisella tuella käytettävissä olevien voimavarojen puitteissa.

**Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

**Asiakirjat**

COM(2023) 100 final

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Neuvotteleva virkamies Timo Halonen, MMM/LVO, puh. 0295 162 411  
Erityisasiantuntija Antony Starr MMM/LVO, puh. 02951 62106

**VAHVA-tunnus**

EU/513/2023

**Liitteet** -

**Viite** -